

■ **Ракурс**

У АПТЭКУ ПА «ФУФЫРЫКІ»

Некаторыя залежныя не грэбуюць нават мурашыным спіртам

Малады хлопец, што стаяў у чарзе ў аптэцы, паводзіў сябе нервова: перамінаўся з нагі на нагу, церабіў валасы, вопратку... Нарэшце не вытрымаў і заявіў з раздражненнем: «Што так марудна? Можна крыху хутчэй?» Калі чарга падышла да яго, адбыўся такі дыялог: — Ламівіт. — Усё зразумела... — Я не для сябе! «Ага, не для сябе... Выпівоха! — канстатавалі ў чарзе. — Такі малады, а ўжо на ламівіт перайшоў. Відаць, грошай зусім няма...»

«Яна была для мяне проста як горкая вада»

— Да нас ужо з раніцы выстройваюцца чэргі вось такіх пастаянных «кліентаў», што пакутуюць ад «смагі», — уздыхае фармацэўт. — Купляюць усё запар, абы спірт у рэцэптуры прысутнічаў. Зусім прапашчыя не грэбуюць нават мурашыным спіртам, а ён жа — толькі для вонкавага прымянення.

Чалавек прыняў прэпарат і праз 10 хвілін супакоіўся... Але негатыўныя наступствы застануцца з ім на гады.

Я абышла шэраг аптэк, і ніводзін фармацэўт не здзівіўся пытанню на-конт алкаголікаў. Кожны прыгадаў некалькі такіх пастаянных «пакупнікоў». Калі пералічыць колькасць алкаголю, які змяшчаецца ў бутэльцы гарэлкі і ў настойцы на спірце, то атрымліваецца, што сёння купляць алкаголь у аптэцы танней, чым у краме. І людзі «з перагарам» гэта хутка зразумелі. «Прасунутыя» алкаголікі змешваюць стымулюючыя настойкі і заспакаяльныя і разводзяць усё гэта газіроўкай.

Як правіла, па такія «лекі» ідуць ужо алкаголікі са стажам, якія і хацелі б выпіць звычайнай гарэлкі ці «чарніл», ды грошай бракуе. Але нам давялося пазна-ёміцца і з рэдкім прыкладам ме-навіта «аптэчнага алкаголіка». 56-гадовы Мікалай з дрыготкімі рукамі і пакорліва-сумным погля-дам звычайную гарэлку зусім не п'е. Затое «фуфырыкі» (так на жаргоне называюць алкаголь-ныя сурагаты) ужывае ўжо амаль 8 гадоў. Ён з гонарам кажа, што ніколі не меў аніводнага прагула ці парушэння (Мікалай — трактарыст, раней працаваў кіроўцам), і распаўядае, як першы раз выпіў адразу цэлы флакончык настойкі і «злавіў хвалю» (звярніце ўвагу на яго лексікон — як у наркамана). Але пасля таго, як дзеянне

У адным з мінскіх двароў.

«лекаў» прайшло, з'явіліся апатыя, абыякавасць да ўсяго. Тады ён выпіў яшчэ флакончык...

«Мне настойку з аптэкі падабаецца піць больш, чым гарэлку ці віно, — гаворыць Мікалай. — Таму што яна не замінае працы. А вось калі вып'ю шклянку спіртнога — пасля ўздыму ідзе дрымотнасць».

Але з цягам часу мужчына заўва-жыў, што і дома, і на працы ўсё, як яму здаецца, добра, усё задаваль-няе, толькі пакуль ёсць лекі ў арга-нізме. А як пройдзе 2-3 гадзіны, лекі выведуцца — усё раптоўна станові-цца дрэнным.

Аднойчы, пасля некалькіх тйд-няў ужывання, калі ён выпіваў да 6 флаконаў за дзень, пачалося неда-маганне. «Ломка ў суставах была, вядома, не такая, як у наркаманаў, але прысутнічала. Вып'ю флакон — яна паволі праходзіць, — успамінае Мікалай. — Яшчэ тужліва вельмі ста-навілася, калі дзеянне флакончыка сканчалася. Я спрабаваў перабіць гэта віном, гарэлкай, але нічога не атрымалася. Я ад гарэлкі ўжо нічога не меў, яна была для мяне проста як горкая вада: ні «прыходу», ні «сыхо-ду». Нічога, акрамя горычы ў роце. Аднойчы я зразумеў, што ад усяго гэтага ў адзін чудовы дзень магу заснуць і не прануцца...»

Валакардзін і карвалол ужо не выкарыстоўваюцца

Тое, што сёння ў нашых аптэ-ках можна свабодна, без рэцэпта набыць любую спіртавую настой-ку, загадчык 21-га наркалагічна-га рэабілітацыйнага аддзялення Рэспубліканскага навукова-прак-тычнага цэнтра псіхічнага здароўя Уладзімір ІВАНОЎ называе сур'ёз-най праблемай.

— За мяжой такіх спіртавых на-стоек няма наогул, — кажа спецыя-ліст. — На Захадзе пануюць каноны доказнай медыцыны, і ў аптэчныя сеткі трапляюць толькі лекі з даказа-най эфектыўнасцю. Многія спіртавыя настойкі часова здымаюць непры-емныя сімптомы менавіта за кошт наяўнасці ў іх алкаголю. Але гэта не лячэнне хваробы...

Што рабіць? «Можна ў выглядзе таблетаў гэтыя лекі выпускаць, — упэўнены Уладзімір Іваноў. — На-прыклад, у нас у аптэках маюцца настойка валя'р'яны на спірце і ка-рычневыя таблеткі валя'р'яны, якія дзейнічаюць не горш за настойку. У наяўнасці спірту там няма неабход-насці. Таму трэба мяняць лекавыя формы — адыходзіць ад прымянен-ня спірту».

А яшчэ ў нашых аптэках мож-на свабодна набыць валакардзін, карвалол і іх аналагі. Гэтыя прэпа-раты людзі прымаюць ужо не таму, што ў іх ёсць алкаголь, а таму, што там ёсць фенабарбітал (іншая наз-ва — люмінал). Прычым у адным флакончыку, па словах нарколагаў, знаходзіцца 17 сутачных доз гэтага моцнадзейнага псіхатропнага рэчы-ва. І яго можна атрымаць без рэцэп-та, фактычна ў неабмежаванай колькасці.

Пры гэтым фенабарбітал — не толькі псіхатропны, але і наркатычны прэпарат, які ўва-ходзіць у пералік наркатычных прэпаратаў у любой краіне, у тым ліку і нашай. Ён вельмі хутка выклікае прывыканне і залежнасць — непараўнальна хутчэй, чым алкаголь. Калі вы паспрабуеце ўвезці карвалол у ЕС, напрыклад у Літву, і яго ў вас выявяць, то вас абвінава-цяць у распаўсюджванні нар-котыкаў.

Наогул, як кажуць спецы-ялісты, гэтае рэчыва пачалі выкарыстоўваць ў 1906 годзе як сродак супраць трывогі, а таксама заспакаяльны і снат-ворны. Але потым былі створа-ны значна больш эфектыўныя і пры гэтым бяспечныя прэпа-

Фота носіць ілюстрацыйны характар.

раты, якія выціснулі фенабарбітал. У Еўропе яго перасталі выкарыстоў-ваць на пачатку 60-х гадоў, і цяпер у многіх краінах фенабарбітал за-баронены.

У Савецкім Саюзе, верагодна, праз некаторую ізаляцыю і шматга-довыя звычкі і традыцыі, фенабарбі-тал «затрымаўся». І да гэтага часу ва ўсіх постсавецкіх краінах, за выклю-чэннем Прыбалтыкі, яго ўжываюць. У нас і цяпер многія людзі баяцца звяртацца да псіхіятра. Таму некато-рыя з тых, што пакутуюць на трывож-ныя расстройствы і парушэнні сну, у якасці самалячэння карыстаюцца прэпаратамі з фенабарбіталам. Яны танныя, агульнадаступныя, прада-юцца без рэцэпта.

— Я хачу, каб людзі разумелі, што валакардзін і карвалол — гэта сродкі, якія адышлі ў мінулае і не вы-карыстоўваюцца ўжо нідзе ў свеце, таму што негатыўныя наступстваў ад іх прыёму значна больш, чым па-зітыўных, — кажа нарколаг. — Так, станючыя моманты відаць адразу — чалавек прыняў прэпарат і праз 10 хвілін супакоіўся... Але негатыў-

Да нас ужо з раніцы выстройваюцца чэргі вось такіх пастаянных «кліентаў», што пакутуюць ад «смагі», — уздыхае фармацэўт. Купляюць усё запар, абы спірт у рэцэптуры прысутнічаў.

МЕРКАВАННЕ

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Алена ШАМАЛЬ: Калі гаварыць пра лекавыя настойкі, якія змяшчаюць 76-пра-цэнтны спірт, то іх не так складана развесці да патрэбнага аб'ёму і атрымаць спіртавы напой. У прынцыпе, гэта нават не лекавыя прэ-параты, а біялагічна актыўныя дабаўкі на спірце. І, улічваючы тое, што іх могуць выкарыстоўваць людзі з алкагольнай залежнасцю, некаторыя краіны перасталі выпускаць падобныя прэпараты, у ін-шых краінах іх адпускаюць толькі па рэцэпце. Лічу, што надышоў час падумаць аб гэтым і ў Беларусі. Увогуле, праблема алкагалізму, на мой погляд, патрабуе комплекснага пады-ходу. І ў тым ліку было б карысна абмежаваць і свабодны продаж аптэчных прэпаратаў на спірце.

ныя наступствы застануцца з ім на гады. У яго ўзнікне прывыканне да прэпарата і будучы патрэбны боль-шыя дозы — ужо не 15-20 кропель, а 50, а то і лыжка, таму што раней-шая доза не дзейнічае. Ён стане за-лежным ад прэпарата. У пажылых людзей валакардзін, карвалол і іх аналагі з часам выклікаюць цяжкія пашкоджэнні галаўнога мозга з па-рушэннем памяці, інтэлектуальных функцый, ажно да дэменцыі (старэ-чай прыдуркаватасці), таму што яны досыць таксічныя. Фенабарбітал дзесяцігоддзямі выкарыстоўваўся для лячэння хворых на эпілепсію, таму спецыялістам добра вядомыя наступствы яго прымянення.

Выворцы гэтых лекаў атрымлі-ваюць прыбытак ад іх продажу. А вось эканамічныя страты ад іх пры-ёму пакрывае дзяржава. Таму што мноства людзей ідуць потым лячыцца ў дзяржаўныя бальніцы ад наступ-стваў сістэматычнага ўжывання фе-набарбіталу — полінеўрытаў, дэмен-цыі, розных захворванняў унутраных органаў. А млявасць, санлівасць за рулём на фоне прыёму гэтых прэпа-ратаў, якая можа прывесці да тра-гедый? Пажылыя людзі, якія прыма-юць валакардзін і карвалол, часцей атрымліваюць пераломы шыйкі сцяг-на і інш. Хто потым аплачвае іх ля-чэнне? Дзяржава. Але тут не толькі эканамічныя страты, але і зламаныя, трагічныя лёсы, і гэта таксама варт а было б улічваць.

Святлана БУСЬКО, busko@vziazda.by

■ **Трагедыя**

«БЯСПРАЎНІК» ЗАБІЎ ПЯЦЯРЫХ?

Страшэнная аўтамабільная аварыя адбылася пазаўчора ўвечары ў Докшыцкім раёне. З шасці пацяр-пелых толькі адзін чалавек застаў-ся жывым — гэта дзевяцігадовая дзяўчынка, якая цяпер знаходзіцца ў Докшыцкай цэнтральнай раённай бальніцы ў надзвычай цяжкім ста-не. Пра ДТЗ паведамілі ў аддзеле агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Ві-цебскага аблвыканкама.

Само здарэнне адбылося прыкладна а 22-й гадзіне на 108-м кіламетры тра-сы Мінск — Віцебск непадалёк ад вёскі Маргавіца. Як паведамляе афіцыйны прадстаўнік Следчага камітэта па Ві-цебскай вобласці Святлана САХАРАВА, аўтамабіль Audi 80, што рухаўся з Мінска ў бок Лепеля, выехаў на сустрэчную па-ласу, дзе сутыкнуўся з Ford Mondeo, якім

кіраваў 51-гадовы грамадзянін Расійскай Федэрацыі, жыхар Санкт-Пецярбурга. У выніку лавабога сутыкнення ўсе чац-вёра пасажыраў Audi — жыхары Віцебскай вобласці, а таксама кіроўца Ford загінулі на месцы. Дачка апошняга з цяжкімі траў-мамі дастаўлена ў рэанімацыю. Цяпер супрацоўнікі Следчага камітэта разам са спецыяліс-тамі Дзяржаўнага камітэта су-довых экспертыз высвятляюць абставіны здарэння, шукаюць сведкаў ДТЗ.

Па папярэдняй інфармацыі, якую «Звяздзе» паведаміла старшы інспектар па асаблівых даручэннях упраўлення Дзяржаўтаінспекцыі МУС Беларусі Ган-на БАНАДЫК, за рулём Audi знаходзіў-ся 37-гадовы мужчына, якога летась ужо

затрымлівалі за ваджэнне ў нецвярозым стане і пазбаўлялі правоў. Да адказнас-ці за правапарушэнні, учыненыя ў стане ап'янення, у розны час прыцягваліся яшчэ двое з пасажыраў іншамаркі.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ, lyskavets@vziazda.by

Калонія, канфіскацыя, лячэнне...

Судом Гродзенскага раёна пакараны мужчына, які стаў віноўнікам ДТЗ у нецвярозым стане.

Паводле інфармацыі Гродзенскай абласной Дзяржаўтаінс-пекцыі, вечарам 39-гадовы М. ехаў дахаты ад знаёмай з пасёлка Пагранічны Бераставіцкага раёна, ужыўшы перад гэтым спіртное — гарэлку і сідр. У вёсцы Гібулічы аўтамабіль «Фольксваген-Ша-ран», які імчаў з вялікай хуткасцю, спыніў інспектар ДАІ. Аднак экстраннае тармажэнне не атрымалася безаварыйным: машына наскочыла на «Форд», які стаяў на ўзбочыне. Як засведчыла экспертыза, колькасць алкаголю ў арганізме віноўніка аварыі перавышала максімальна дапушчальную амаль у 11 разоў.

Суд прызнаў у дзеяннях нецвярозага кіроўцы наяўнасць рэ-цыдыву. М. 11 разоў затрымліваўся п'яным і тройчы за кіраванне транспартным сродкам у нецвярозым стане прыцягваўся да кры-мінальнай адказнасці, апошні раз — у 2012 годзе. Ізноў ухіліўся ад выканання прысуду, сеўшы за руль, калі яшчэ не скончыўся тэрмін забароны на кіраванне аўтамабілем. У выніку яго кан-фіскацыяй пакаранне не абмежавалася. М. накіраваны на год у папраўчую калонію агульнага рэжыму, на 5 гадоў пазбаўлены права на кіраванне транспартным сродкамі і, акрамя таго, прой-дзе прымусовае лячэнне ад хронічнага алкагалізму.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@vziazda.by